

Sunnuntai kunniallisen ristin ylentämisen juhlan edellä

Päivän epistola

(Gal. 6: 11 – 18)

”Veljet, katsokaa, miten suurin kirjaimin minä nyt omakätisesti kirjoitan teille! Ne, jotka tahtovat saavuttaa arvonantoa ihmisten keskuudessa, yrittävät pakottaa teidät ympärileikkaukseen vain siksi, ettei heitä vainottaisi Kristuksen ristin tähden. Eiväthän ympärileikkauksen kannattajat itsekään noudata lakia, vaan he tahtovat saada teidät ympärileikatuiksi voidakseen kerskailla siitä, mitä teille on tehty. Minä taas en ikinä tahdo kerskailla mistään muusta kuin meidän Herramme Jeesuksen Kristuksen rististä. Siinä on maailma minulle ristiinnaulittu ja minä maailmalle. On samantekevää, onko ihminen ympärileikattu vai ympärileikkaamaton. Tärkeää on, että hänet on luotu uudeksi. Tulkoon rauha ja laupeus niiden osaksi jotka vaeltavat tämän ohjeen mukaan, koko Jumalan Israelin osaksi! Älköön kukaan enää tämän jälkeen tuottako minulle vaivaa. Onhan minulla Jeesuksen arvet ruumiissani. Herramme Jeesuksen Kristuksen armo olkoon teidän kanssanne, veljet. Aamen.”

”Katsokaa, miten suurin kirjaimin minä nyt omakätisesti kirjoitan teille.” Tähän asti kirjuri on kirjoittanut kirjettä. Nyt Paavali kirjoittaa lopun itse ja näin allekirjoittaa kirjeen (vrt. 1. Kor. 16: 21; 2. Tess. 3: 17). Samalla hän ehkä korostaa loppukirjeen tekstin merkitystä. Paavali käsittelee nyt ympärileikkausta, johon galatalaisia ”yritettiin pakottaa”. ”Ettei heitä vainottaisi Kristuksen ristin tähden.” Juutalaistajat kyllä saarnasivat evankeliumia, mutta he pelkäsivät vainoa joko juutalaisten tai toisten juutalaistajien puolelta, siksi he edellyttivät ympärileikkausta uskoon tulleilta pakanoilta. Itse he eivät kuitenkaan lakia täysin noudattaneet, vaikka olivat ympärileikattuja. Juutalaistajat kerskailivat sillä, että saivat jonkun ympärileikattua.

”Ne, jotka tahtovat saavuttaa arvonantoa” on vanhemman käännöksen mukaan ”kaikki, jotka pyrkivät lihassa olemaan mieliksi”. Tämä viittaa ympärileikkaukseen ja juutalaisuuteen. Liha siis viittaa esinahan käsittelemiseen. Galatalaiset eivät itse olleet halukkaita ympärileikkaukseen: ”yrittävät pakottaa teidät”. Saadessaan jonkun ympärileikatuksi nämä ympärileikkauksen vastustajat pyrkivät välttämään mahdollisen vainon muiden juutalaisten taholta.

Ympärileikkaamalla jonkun he saivat tämän omaksi oppilaakseen. Silloin he voisivat ylpeillä tästä saavutuksestaan. Paavalin ainoa kerskaus on Jeesuksen Kristuksen risti. Se tarkoittaa Jumalan armoa. Kun juutalaistajat ajattelivat ympärileikkauksen johtavan lain noudattamiseen ja sitä kautta ihmisen

itse lakia noudattamalla saamaan pelastuksen, niin Paavali toteaa pelastuksen tulevan maailmalle Kristuksen ristin kautta. Paavali uskon ja kasteen kautta on osallinen Kristuksen kohtaloon Golgatalla.

”Minä taas en ikinä tahdo kerskailla mistään muusta kuin meidän Herramme Jeesuksen Kristuksen ristikä. Siinä on maailma minulle ristiinnaulittu ja minä maailmalle.” Kristuksen ristin kautta Jumala antaa maailmalle armonsa, mahdollisuuden pelastukseen. Maailma tässä yhteydessä tarkoittaa kaikkea lihallista ja siihen liittyvää nautintoa. Paavali yhdistymällä Kristukseen on kuollut tälle lihalliselle maailmalle. Tähän meitä kutsutaan, uskoon ja kasteeseen, joka liittää meidät Kristukseen.

Kristuksen ristillä ”kerskailu” toteutuu Kirkon ja sen jäsenten elämässä. Me rukoilemme ristin edessä, osoitamme sille kunnioitusta. Kirkoissa ja kodeissa risti on näkyvästi esillä. Me kannamme kaularistiä ja siunaamme itsemme ja toisemme ristin merkillä.

”Voidakseen kerskailla siitä, mitä teille on tehty.” Vanhempi käännös on tarkempi: ”saadakseen kerskata teidän lihastanne”. ”Mitä teille on tehty” tarkoittaa siis ympärileikkausta.

”Tärkeää on, että hänet on luotu uudeksi.” Ajattelumallin uudelleen luomisesta Paavali on ottanut luomiskertomuksesta. Uudeksi luotu merkitsee ihmisen osallisuutta ylösnousseen Kristuksen kanssa. Tässä sitä verrataan ympärileikkaukseen ja lain noudattamiseen, jotka eivät luo suhdetta Kristukseen. Paavali ymmärtää uuden luomisen tuloksena sen, että ”Kristus elää minussa” (Gal. 2: 20).

”Meidät kasteessa annettiin kuolemaan ja haudattiin yhdessä hänen kanssaan, jotta mekin alkaisimme elää uutta elämää, niin kuin Kristus Isän kirkauden voimalla herätettiin kuolleista.” (Room. 6: 4). Uuden elämän mahdollistaa Kristuksen kuolema ja ylösnousemus. Siihen meidät on kasteessa liitetty. Näin olemme ”uusi luomus” (2. Kor. 5: 17). Tämän mahdollistaa Kristuksen kuolema ja ylösnousemus (2. Kor. 5: 14 – 15).

”Älköön kukaan enää tämän jälkeen tuottako minulle vaivaa” merkitsee, että tämä opetus on pysyvää. Varhaisen kirkon opetus on tässä ja se ei muutu.

Lopussa on kahdenkertainen siunaus. Ensimmäinen on muodoltaan perinteinen juutalainen siunaus. Se on osoitettu niille, jotka vastaanottavat Paavalin opetuksen: ”jotka vaeltavat tämän ohjeen mukaan”. ”Koko Jumalan Israelin osaksi” tarkoittaa niitä, jotka ovat Abrahamin jälkeläisiä, ei geneettisesti, vaan uskon perusteella. Tässä Israel tarkoittaa Kirkkoa. Rauhantervehdyksen tausta on psalmeissa (Ps. 125: 4 – 5, 128: 6).

”Jeesuksen arvet ruumiissani” eivät tarkoita ristiinnaulitsemisessa tulleita jälkiä. Sanaa on käytetty orjan tai eläimen polttomerkinnästä. Paavali oli niin monesti ruoskittu, että hän kantoi Kristuksen arpia ruumiissaan. Näillä ”Kristuksen arvilla” Paavali todistaa, että hänen opetuksensa on pysyvää, se ei muutu.

Nykyisestä käännöksestä: ”Herramme Jeesuksen Kristuksen armo olkoon teidän kanssanne, veljet. Aamen.” puuttuu sana ”henkenne” kanssa, joka on kreikkalaisessa tekstissä. Sanan henki käyttäminen tässä yhteydessä vie ajatuksen pois kokonaan ”lihasta”. Armo tulee Pyhästä Hengestä, ei lihasta, siis ei juutalaisesta laista, joka ohjaa ympärileikkaukseen. Sana ”veljet” osoittaa kaikille seurakunnan jäsenille heidän yhteisen lähtökohtansa kristilliseen elämään: kasteen.

Päivän evankeliumi

(Joh. 3: 13 – 17)

”Herra sanoi: ”Kukaan ei ole noussut taivaaseen, paitsi hän, joka on taivaasta tänne tullut: Ihmisen Poika. ”Niin kuin Mooses autiomaassa nosti käärmeen korkealle, niin on myös Ihmisen Poika korotettava, jotta jokainen, joka uskoo häneen, saisi iankaikkisen elämän. Jumala on rakastanut maailmaa niin paljon, että antoi ainoan Poikansa, jottei yksikään, joka häneen uskoo, joutuisi kadotukseen, vaan saisi iankaikkisen elämän. ”Ei Jumala lähettänyt Poikaansa maailmaan sitä tuomitsemaan, vaan pelastamaan sen.”

Tämä on osa keskustelua fariseus Nikodemoksen kanssa, joka oli juutalaisten neuvoston jäsen. Hän oli yöllä tullut Jeesuksen luo saadakseen opetusta. Nikodemos piti Jeesusta opettajana ja profeettana. Jeesus koettaa kertoa Nikodemokselle, että Hän on enemmän, Hän on maailmaan tullut Ihmisen Poika. Profeetta Daniel puhuu Ihmisen Pojasta, jolle on annettu kaikki valta (Dan. 7: 13 – 14). Ihmisen Poika oli kirjoituksia tuntevalle juutalaiselle tuttu asia, tosin juutalaiset eivät välttämättä ymmärtäneet täysin, mistä on kyse.

Tämä kertomus vastaa kysymykseen, mistä saadaan tietoa taivaallisesta maailmasta. Apostoli Johanneksen mukaan ainoa lähde on Jeesus. Nykyinen suomennos kuuluu: ”Kukaan ei ole noussut taivaaseen, paitsi hän, joka on taivaasta tänne tullut: Ihmisen Poika”. Vanhemmissa suomennoksissa, kuten monissa muissakin käännöksissä, teksti jatkuu: ”joka on taivaassa”. Tämä lause kertoo, miten Jeesus tietää, mitä taivaassa on ja kumoo muiden lähteiden olemassaolon. Esimerkiksi apokryfisessä 1. Enokin kirjassa väitetään Enokin nähneen taivaan (1. Enok. 70: 2, 71: 1). ”Joka on taivaassa” on

monissa käsikirjoituksissa, mutta ei kaikissa. Sitä pidetään nykyään alkuperäisenä tekstin muotona. Näin Kristus ollessaan maan päällä oli samanaikaisesti myös taivaassa.

Ihmisen Pojan tuleminen tähän maailmaan ei tapahdu lihassa siinä mielessä, että Hän lihallisena olisi tullut maailmaan. Uskontunnustus määrittelee asiaa seuraavasti: ”Joka meidän ihmisten tähden astui alas taivaista, tuli lihaksi Pyhästä Hengestä ja Neitseestä Mariasta ja tuli ihmiseksi.” Lihaksi tuleminen tapahtuu Jumalan ja ihmisen (Marian) yhteistyön tuloksena. Maria suostui Herran tahtoon.

Ihmisen Pojan korottaminen viittaa Jeesuksen ristiinnaulitsemiseen. Neljännessä Mooseksen kirjassa kerrotaan, miten Mooses laittoi tangon päähän käärmeen (4. Moos. 21: 7 - 9). Jos jotakin israelilaista käärme puri, niin katsomalla tankoon asetettua käärmettä, hän jäi eloon. Varhaisessa kirkossa tämä nähtiin ennusmerkkinä Kristuksen pelastavasta kuolemasta ristillä. Viisauden kirja (16: 6 – 7) tulkitsi tapahtumaa siten, että Israel kääntyy kohti Tooraa (Mooseksen opetusta) ja Jumalaa Pelastajana.

Jeesuksen ristiinnaulitseminen tuo esille sen armon, johon meidät kasteessa yhdistetään. Se on voittoa todellisesta kuolemasta. Ihminen erosi Jumalasta, mutta Kristuksen ristinkuoleman kautta meille on annettu mahdollisuus palata todellisen elämän, Jumalan, yhteyteen.

Johannes yhdistää uskon ja iankaikkisen elämän: ”jottei yksikään, joka häneen uskoo, joutuisi kadotukseen, vaan saisi iankaikkisen elämän.” Kadotus merkitsee sitä, että ihminen kadottaa Jumalan, joka on Elämä. Se, joka uskoo Kristukseen, on tämän Elämän yhteydessä.

Jumalan rakkaus maailmaa kohtaan on niin suurta, että Hän antoi oman Poikansa uhriksi maailman elämän edestä. Pojan tehtävä on pelastaa maailma. Se tapahtuu ristillä. Mielenkiintoinen on se mahdollinen yhteys, mikä on Jumalan Pojalla ja Abrahamin pojalla. Jumala koetteli Abrahamin uskoa antaen tälle tehtävän uhrata Abrahamin ”ainoa poikasi Iisak, jota rakastat” (1. Moos. 22: 1 – 19). Herran enkeli kuitenkin keskeytti uhrin toimittamisen. Varhaisessa kirkossa tämä nähtiin ennusmerkkinä siitä, kuinka Isä uhraa Pojan.

”Ei Jumala lähettänyt Poikaansa maailmaan tätä tuomitsemaan, vaan pelastamaan sen.” Poika, Jeesus Kristus, tulee maailmaan kaksi kertaa. Ensimmäinen kerta on jo tapahtunut ja sen tarkoitus on maailman pelastaminen. Nyt on pelastumisen aika. Meidän on käytettävä oikein vapauttamme valitsemalla sen tien, joka vie kohti Jumalaa. Kristus antoi meille mahdollisuuden pelastumiseen, nyt meidän on Jumalan avulla pelastuttava. Mutta Kristuksen toinen tuleminen aikojen lopussa on

merkitykseltään toinen, silloin Hän tulee tuomitsemaan maailman. Kysymys kuuluu: olemmeko käyttäneet meille annetun ajan pelastumiseemme?